

**UCHWAŁA NR LXX/404/2024
RADY GMINY MIŁÓWKA**

z dnia 26 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar
Przemocy Domowej w Gminie Miłówka na lata 2024-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.)

**Rada Gminy Miłówka
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Miłówka na lata 2024-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miłówka.

§ 3.

Traci moc Uchwała nr XXX/146/2021 Rady Gminy Miłówka z dnia 31 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miłówka na lata 2021-2026.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Dariusz Kocierz

Załącznik do uchwały Nr LXX/404/2024
Rady Gminy Milówka
z dnia 26 marca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE MIŁÓWKA NA LATA 2024-2028**

SPIS TREŚCI

Wstęp

Rozdział I. Uwarunkowania prawne.

1.1. Podstawa prawna.

1.2. Pozostałe akty prawne.

1.3. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy w 2023 roku.

Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy.

2.1. Rodzaje przemocy.

2.2. Cykle przemocy.

2.3. Skutki przemocy domowej.

Rozdział III. Diagnoza do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

3.1. Przemoc na terenie Gminy Milówka.

3.2. Zasoby lokalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawiska przemocy domowej.

3.3. Analiza SWOT.

Rozdział IV. Cele programu.

Rozdział V. Adresaci programu.

Rozdział VI. Realizatorzy programu.

Rozdział VII. Miejsce i czas realizacji programu.

Rozdział VIII. Monitorowanie programu.

Rozdział IX. Finansowanie programu.

Wstęp

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca załazek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. „*Każdemu człowiekowi zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą*”.

Jednym z zadań państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Zjawisko przemocy jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

I. Uwarunkowania prawne.

1.1. Podstawa prawna.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Milówka na lata 2024-2028 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹ – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 wskazanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

---

¹ *T.j. Dz. U. z 2023, poz. 289, 535.*

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

1.2. Pozostałe akty prawne współtworzące polski system przeciwdziałania przemocy domowej, dzięki którym będą realizowane zadania programu są:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2023, poz. 289, 535),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2023, poz. 901, 1693, 1938),
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2022 poz. 447),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2023 poz. 165 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2022 poz. 559),
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2020 poz. 2050),
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 1327),
9. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 1882),
10. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1359),
11. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz. U. 2022 poz. 1138),
12. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. 2022 poz. 1375),
13. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1805),
14. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1304),
15. Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

1.3. Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy w 2023 roku.

W 2023 roku w polskim systemie prawnym przyjęto szereg dokumentów mających istotne znaczenia dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy. W tym kontekście na uwagę zasługują w szczególności:

- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535),
- Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 289).
- Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2023poz.1606).

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej **definicja legalna przemocy domowej**, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Ponadto, w myśl nowej definicji **osoba doznająca przemocy domowej** to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni - wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej - należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Ostatnie zmiany prawne w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły m.in. na jednostki organizacyjne pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja wprowadziła zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane zostają grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga już zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Między innymi wprowadzono zasadę, iż realizacja procedury prowadzona jest według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem grupy diagnostyczno-pomocowej jest zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono

obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerza od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który obejmuje również:

- **zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- **zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- **zakaz wstępu** na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta doznającą przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi zatem uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową mogą być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd - postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia lub postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Najnowszą zmianą prawną znaczącą z punktu widzenia celów niniejszego Programu jest ta, wprowadzona przez **Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw** (Dz.U. 2023 poz. 1606).

W myśl tej nowelizacji w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony, dziecku udziela się wsparcia psychologa.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy.

2.1. Rodzaje przemocy:

W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące formy przemocy:

- 1. Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „Ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- 2. Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
- 3. Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest pełni świadoma, bez

pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.

4. **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokożenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
6. **Cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci².

2.2. Cykle przemocy.

Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
2. **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przepraszinom często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

2.3. Skutki przemocy domowej.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie

własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),

- objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiatryczne).

Z powodu wielu przykrych doświadczeń cierpią nie tylko osoby, które tej przemocy doznają, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy - najczęściej dzieci. Dzieci krzywdzone charakteryzują się zaburzeniem zachowania związanym z trudnościami kontrolowania emocji i rozpoznawania sytuacji społecznych oraz obniżeniem poziomu empatii. Przemoc, zwłaszcza w rodzinie, burzy porządek moralny. Zmierza do ukształtowania takiego obrazu świata, wzoru przekonań i sądów, w którym wpisana jest ona jako norma. Dziecko wytwarza w sobie przekonanie, że wzajemne relacje polegają na oddziaływaniu na siebie „sprawcy” i „ofiary”. Brutalne wzorce osobowe utrwalają się tak, iż młody człowiek nie ma oporów przed biciem i maltretowaniem słabszych i młodszych kolegów, czym rekompensuje sobie doznane krzywdy. Maltretowanie dzieci zaburza ich rozwój poznawczy i społeczny, co objawia się trudnościami w nawiązywaniu kontaktów interdyscyplinarnych, ograniczając tym samym możliwość wyrównania doznawanego braku więzi emocjonalnych. Poszkodowane dzieci z reguły są nieufne, nastawione do otoczenia wrogo, pełne negatywizmu, słabo reaktywne, często przyjmują postawę biernego oporu. W sytuacjach interpersonalnych dzieci te ujawniają mniejszą ekspresyjność emocjonalną, zachowują się nieprzystępnie i unikają kontaktów z innymi dziećmi.

III. Diagnoza do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

3.1. Przemoc domowa na terenie Gminy Milówka.

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym niełatwo się rozmawia a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne

statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne.

Problem przemocy na terenie gminy wiejskiej Milówka jest zjawiskiem występującym dość często i dotyczy rodzin z każdego poziomu społecznego. Z czasem staje się zjawiskiem, które przestało wzbudzać większe wrażenie. Najczęściej stosowaną formą przemocy w rodzinie jest przemoc fizyczna i psychiczna wobec współmałżonka lub partnera. Występuje też między rodzicami a dziećmi, a także pomiędzy osobami niespokrewnionymi, nie zamieszkującymi wspólnie. Skala problemu w rodzinie w Gminie Milówka została określona na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie gminy.

Tabela 1. Niebieskie Karty założone przez poszczególne podmioty w latach 2019-2023.

Podmioty zakładające NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Milówce.				
	2019	2020	2021	2022	2023
RAZEM	21	26	31	35	26
POLICJA	18	23	30	31	22
JEDNOSTKI POMOCY SPOŁECZNEJ	3	2	1	3	4
OŚWIATA	0	1	0	1	0
SŁUŻBA ZDROWIA	0	0	0	0	0
GKRPA	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego w Milówce.

W latach 2019-2023 Zespół Interdyscyplinarny w Milówce realizował 164 wszczęte procedury „Niebieskie Karty” w przypadku 144 środowisk. W Gminie Milówka najczęściej procedurę inicjują funkcjonariusze policji oraz przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej.

Tabela 2. Liczba osób i rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego Milówce.

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty	26	29	43	43	39
Liczba osób w rodzinach objętych procedurą Niebieskie Karty	99	97	124	137	100

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego w Milówce.

Z danych zawartych w tabeli wynika, iż liczba rodzin i osób objętych działaniami zespołu interdyscyplinarnego na przełomie lat jest zmienna z tendencją spadkową, co może wynikać z większej świadomości osób, rodzin zagrożonych przemocą i większą dostępnością do form wsparcia. Lata 2021-2022 obrazują duży wzrost zjawiska przemocy, co było wynikiem pandemii.

Tabela 3. Liczba osób doznających przemocy.

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba kobiet doznających przemocy	59	34	43	39	29
Liczba mężczyzn doznających przemocy	4	3	10	7	7
Liczba dzieci doznających przemocy	36	26	37	34	22

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego w Milówce

W tabeli 3 przedstawiono liczbę osób doznających bezpośrednio przemocy z podziałem na płeć. W wierszu przedstawiającym liczbę dzieci ujęto również dzieci będące świadkami przemocy.

Tabela 4. Dane dotyczące pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Milówce.

Rok	Liczba spotkań ZI	Liczba spotkań grup roboczych, od września 2023r. grup diagnostyczno-pomocowych, powołanych do indywidualnych działań.
2019	4	36
2020	4	24
2021	4	27
2022	4	32
2023	5	29

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego w Milówce.

W tabeli 4 przedstawiono dane dotyczące pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W badanym okresie zgodnie z ustawowym obowiązkiem, spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, a od września 2023r. w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, nie rzadziej niż co dwa miesiące. Oprócz spotkań ZI swoje obowiązki ustawowe

realizowały również powołane grupy robocze, a od września 2023r. grupy diagnostyczno-pomocowe. Ich spotkania odbywały się w zależności od potrzeb.

Tabela 5. Liczba osób, które w latach 2019-2023 skorzystały z porad w Punkcie Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Milówce.

Rok	Liczba osób, które skorzystały z porad w Punkcie Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Milówce.
2019	171
2020	171
2021	178
2022	145
2023	179

Źródło: Opracowanie własne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milówce.

W powyższej tabeli zestawiono dane dotyczące liczby osób, które skorzystały ze wsparcia specjalistów świadczących usługi w Punkcie Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Milówce. Jak widać tendencja jest wzrostowa.

Z usług specjalistów mogą skorzystać wszystkie osoby z terenu Gminy Milówka, potrzebujące tej formy wsparcia.

3.2. Zasoby lokalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawiska przemocy domowej

Warunkiem prowadzenia skutecznej walki z problemem przemocy domowej jest kooperacja wielu instytucji oraz interdyscyplinarność podejmowanych przez nie działań. Wszystkie instytucje i placówki w gminie powinny podejmować ścisłą współpracę tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy.

Na terenie gminy funkcjonują służby, które prowadzą działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, takie jak np.: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkt Profilaktyki i Pomocy Rodzinie. Obszar działań wymienionych instytucji obejmuje w szczególności: konsultacje, poradnictwo, terapię osób uzależnionych, ofiar i sprawców przemocy, działania w ramach procedury Niebieskie Karty, udzielanie wsparcia finansowego, przygotowywanie i realizację społecznych kampanii edukacyjnych, informowanie o dostępnych usługach pomocowych, edukację dotyczącą zjawiska przemocy oraz wiele innych.

Ze zjawiskiem przemocy w swojej codziennej pracy stykają się również funkcjonariusze policji, pracownicy placówek oświatowych, a także pracownicy placówek ochrony zdrowia.

Zadaniami funkcjonariuszy policji są w szczególności: realizacja procedury Niebieskie Karty, podejmowanie interwencji, monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy, udzielanie informacji na temat możliwych form pomocy, zatrzymanie sprawcy przemocy, jeżeli stwarza zagrożenie dla ludzkiego życia lub zdrowia, wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa, zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa, podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy oraz zabezpieczenie dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

W obszarze działań pracowników placówek oświatowych znajdują się: realizacja programów w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy, udział w społecznych kampaniach edukacyjnych, realizacja procedury Niebieskiej Karty, obserwacja symptomów przemocy i reagowanie na nie w sposób efektywny, wspieranie i współpraca z rodzinami dzieci.

Placówki ochrony zdrowia prowadzą diagnostykę, udzielają pełnej informacji o możliwościach pomocy i wsparcia, prowadzą terapię, a także realizują procedurę Niebieskie Karty.

3.3. Analiza SWOT

Analiza SWOT dotyczy sytuacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w jakiej obecnie znajduje się gmina. Pozwoli ona na sformułowanie koncepcji stworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dzięki zasobom instytucjonalnym Gminy Milówka, do których należy:

1. Urząd Gminy w Milówce.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Milówce.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milówce.
4. Komisariat Policji w Rajczy.
5. Placówki oświatowe, przedszkola.
6. Służba zdrowia.
7. Punkt Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Milówce.
8. Sąd Rejonowy w Żywcu.
9. Organizacje pozarządowe (w szczególności działające na rzecz dziecka i rodziny).
10. inne instytucje.

MOCNE STRONY (Strengths) - są to czynniki wewnętrzne pozytywne - atuty, walory, zalety gminy, które w sposób pozytywny wyróżniają ją w otoczeniu. Zalety te należy efektywnie wykorzystywać i wzmacniać.

- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”,
- stałe diagnozowanie środowiska lokalnego w zakresie zagrożeń społecznych,
- prowadzenie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzenie działań profilaktycznych dla całej społeczności lokalnej Gminy Milówka,
- monitorowanie prowadzonych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- koordynacja działań instytucji pracujących na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową,
- uczestnictwo gminy w kampaniach lokalnych oraz ogólnopolskich nagłaśniających problem przemocy w domowej,
- uczestnictwo w szkoleniach przedstawicieli służb społecznych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy.

SŁABE STRONY (Weaknesses) są to czynniki wewnętrzne negatywne będące konsekwencją problemów społecznych i ograniczeń zasobów w gminie. Zadaniem gminy jest dążenie do ich wyeliminowania.

- występowanie zjawiska przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy,
- wpływ pandemii i izolacji społecznej na wzrost przemocy domowej, a w tym także na trudność w rozpoznaniu osób doświadczających przemocy domowej,
- niechęć do reagowania i zgłaszania przypadków występowania przemocy domowej,
- niedostateczne wsparcie dla osób doznających przemocy domowej.

SZANSE (Opportunities) - są to wszelkie istniejące lub przewidywane czynniki i zjawiska zachodzące w otoczeniu gminy, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się impulsem do jej rozwoju oraz pomogą osłabić wpływ ewentualnych pojawiających się zagrożeń.

- zmiana postaw społecznych,
- zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej, a także cyberprzemocy,
- zwiększenie świadomości mieszkańców na temat instytucji, do których mogą się zgłosić w sytuacji wystąpienia przemocy w ich środowisku,
- możliwość realizowania programów profilaktycznych, warsztatów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych do dzieci i młodzieży,
- możliwość podnoszenia kwalifikacji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- ograniczenie skali występowania zjawiska przemocy domowej,
- wprowadzenie w 2023 r. nowych rozwiązań prawno-systemowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ZAGROŻENIA (*Threats*) są to zewnętrzne negatywne czynniki i zjawiska zachodzące w otoczeniu gminy, które stanowią lub mogą stanowić barierę w jej funkcjonowaniu i rozwoju oraz utrudniać rozwiązywanie problemów społecznych.

- istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy,
- przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej,
- możliwa niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej,
- poczucie bezsilności, bezradności wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy, a w tym możliwość wypalenia zawodowego wśród pracowników,
- występowanie zjawiska uzależnienia m.in. od alkoholu i substancji psychoaktywnych wpływające na występowanie przemocy domowej,
- zagrożenia dla życia rodzinnego ze strony uzależnień behawioralnych,
- osłabienie autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych,
- negatywne skutki społeczne epidemii COVID-19 i aktualnej sytuacji ekonomicznej (inflacja) oraz międzynarodowej (konflikt wojenny).

IV. Cele programu.

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miłówka na lata 2024 – 2028 jest:

Zwiększenie skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Milówka.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Poniższe cele i kierunki działań są zgodne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

PIERWSZY CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy.

Kierunki działań:

1. Aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych.
3. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”.
4. Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej.
5. Realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
6. Opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej.
7. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej.
8. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.
9. Zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
10. Publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Milówka informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,

- liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- liczba założonych Niebieskich Kart,
- liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- liczba osób korzystających z poradnictwa,
- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

DRUGI CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących, a także podejrzanych o przemoc domową.

Kierunki działań:

1. Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno- terapeutycznych.
2. Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową.
3. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową.
4. Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

5. Wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury Niebieskie Karty.

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba osób uczestniczących w ww. programach,
- liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutyczny,
- liczba założonych i zakończonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba złożonych zawiadomień w/s wykroczenia z art. 66c Kodeksu Wykroczeń,
- liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

TRZECI CEL SZCZEGÓŁOWY: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

1. Prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy na terenie Gminy Milówka (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe).
2. Realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy.
4. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m.in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań rodzinnych itp.
5. Promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od przemocy, krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców.
6. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania.

7. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej.
8. Prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych).
9. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina Milówka,
- liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań,
- liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- liczb udzielonych porad oraz interwencji,
- liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników,
- liczba przeprowadzonych spotkań, pogadek profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,
- liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,
- liczba zorganizowanych akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których gmina uczestniczyła,
- liczba uczestników akcji lokalnych/kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej.

CZWARTY CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

1. Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

2. Systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli kadr, podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu).
3. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.
4. Zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba uczestników szkoleń,
- liczba superwizji i innych form wsparcia,
- liczba osób korzystających z ww. form wsparcia zawodowego,
- liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

V. Adresaci programu

Adresatami programu są:

- rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi, bądź dotkniętymi przemocą.

VI. Realizatorzy programu

Realizatorami programu są podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Urząd Gminy w Milówce.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Milówce.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Milówce.
4. Komisariat Policji w Rajczy.

5. Placówki oświatowe, przedszkola.
6. Służba zdrowia.
7. Punkt Profilaktyki i Pomocy Rodzinie w Milówce.
8. Kuratorzy sądowi.
9. Organizacje pozarządowe *(w szczególności działające na rzecz dziecka i rodziny)*.
10. Inne instytucje.

VII. Miejsce i czas realizacji programu

Program realizowany będzie na terenie Gminy Milówka w latach 2024 - 2028. Wdrażanie Programu rozpocznie się po jego uchwaleniu a zaplanowane do realizacji działania wprowadzane będą w formie ciągłej.

VIII. Monitorowanie programu

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do ostatniego dnia lutego każdego roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do 31 marca każdego roku przedłoży sprawozdanie z realizacji Programu Radzie Gminy.

Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

- liczba osób/rodzin objętych pomocą,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”,
- liczba ofiar przemocy w rodzinie,
- liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych,

IX. Finansowanie programu

Program finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Milówka oraz ze środków pozabudżetowych, pozyskanych z innych źródeł.